

Finanční arbitr

Legerova 1581/69, 110 00 Praha 1 – Nové Město, Tel. +420 257 042 094,
ID datové schránky: qr9ab9x, e-mail: arbitr@finarbitr.cz, <https://www.finarbitr.cz>

Navrhovatel

Instituce

Raiffeisen stavební spořitelna a.s.
IČO 492 41 257
Koněvova 2747/99
130 00 Praha 3 - Žižkov

Č. j. FA/SR/SU/57/2017 - 12

Praha 18. 7. 2018

Nález

Finanční arbitr příslušný k rozhodování sporů podle § 1 odst. 1 zákona č. 229/2002 Sb., o finančním arbitrovi, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o finančním arbitrovi“), rozhodl v řízení zahájeném dne 17. 1. 2017 podle § 8 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi na návrh Navrhovatele proti Instituci, vedeném podle tohoto zákona a zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, o vrácení úhrad za správu úvěru a úhrad za upomínky ve výši 200,- Kč a 500,- Kč v souvislosti se smlouvou o překlenovacím úvěru a úvěru ze stavebního spoření č. ■, vrácení úhrady za uzavření smlouvy ve výši 15.000 Kč, úhrad za správu úvěru a úhrad za upomínky ve výši 200,- Kč a 500,- Kč v souvislosti se smlouvou o překlenovacím úvěru a úvěru ze stavebního spoření č. ■, a dále vrácení úhrady za uzavření smlouvy ve výši 3.500 Kč, úhrad za správu úvěru a všech úhrad za upomínky v jednotlivé výši 200,- Kč a 500,- Kč v souvislosti se smlouvou o překlenovacím úvěru a úvěru ze stavebního spoření č. ■, takto:

- I. **Návrh navrhovatele, ■, v části o vrácení úhrad za správu úvěru ve výši 3.000 Kč (slovy: tři tisíce korun českých) zaplacených v souvislosti se smlouvou o překlenovacím úvěru a úvěru ze stavebního spoření č. ■, kterou uzavřel dne 18. 9. 2007 s institucí Raiffeisen stavební spořitelna a.s., IČO 49241257, se sídlem Koněvova 2747/99, 130 00 Praha 3 – Žižkov, se podle § 15 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi zamítá.**
- II. **Řízení se v části o vrácení úhrad za správu úvěru ve výši 481 Kč a vrácení úhrad za upomínky v souhrnné výši 3.400 Kč zaplacených v souvislosti se smlouvou o překlenovacím úvěru a úvěru ze stavebního spoření č. ■ podle § 24 zákona o finančním arbitrovi ve spojení s § 66 odst. 1 písm. g) správního řádu zastavuje pro bezpředmětnost.**
- III. **Řízení se v části o vrácení úhrad za uzavření smlouvy, úhrad za správu úvěru a úhrad za upomínky ve výši 200,- Kč a 500,- Kč zaplacených v souvislosti se smlouvou o překlenovacím úvěru a úvěru ze stavebního spoření č. ■ podle § 14 odst. 1 písm. a) zákona o finančním arbitrovi zastavuje pro nepřipustnost návrhu na zahájení řízení.**
- IV. **Řízení se v části o vrácení úhrad za uzavření smlouvy, úhrad za správu úvěru a úhrad za upomínky ve výši 200,- Kč a 500,- Kč zaplacených v souvislosti se smlouvou o překlenovacím úvěru a úvěru ze stavebního spoření č. ■ podle § 14 odst. 1 písm. a) zákona o finančním arbitrovi zastavuje pro nepřipustnost návrhu na zahájení řízení.**

Odůvodnění:

1 Předmět řízení před finančním arbitrem a zkoumání podmínek řízení

Navrhovatel se domáhá vrácení úhrad za správu úvěru, protože smluvní ujednání o nich jsou neplatná, protože v rozporu s požadavkem dobré víry představují k újmě spotřebitele značnou nerovnováhu v právech a povinnostech stran. Navrhovatel se dále domáhá vrácení částky poplatků za uzavření smluv a vrácení úhrad zaplacených Institucí za upomínky o zaplacení úroků z překlenovacího úvěru a za upomínky o zaplacení vkladů stavebního spoření v souvislosti se smlouvami o překlenovacím úvěru, které s Institucí uzavřeli.

Finanční arbitr při posuzování podmínek řízení zjistil, že Navrhovatel a Instituce uzavřeli

- a) dne 18. 9. 2007 smlouvu o překlenovacím úvěru a úvěru ze stavebního spoření č. ■■■, na základě které se Instituce zavázala poskytnout Navrhovateli překlenovací úvěr ve výši 140.000 Kč a Navrhovatel se zavázal splácet úroky z překlenovacího úvěru měsíčními splátkami ve výši 560 Kč a ukládat na účet stavebního spoření měsíčně částku 280 Kč (dále jen „Smlouva o úvěru 1“);
- b) dne 19. 12. 2007 smlouvu o překlenovacím úvěru a úvěru ze stavebního spoření č. ■■■, na základě které se Instituce zavázala poskytnout Navrhovateli překlenovací úvěr ve výši 1.600.000 Kč a Navrhovatel se zavázal splácet úroky z překlenovacího úvěru měsíčními splátkami ve výši 8.540 Kč a ukládat na účet stavebního spoření měsíčně částku 3.200 Kč (dále jen „Smlouva o úvěru 2“);
- c) dne 8. 7. 2009 smlouvu o překlenovacím úvěru a úvěru ze stavebního spoření č. ■■■, na základě které se Instituce zavázala poskytnout Navrhovateli překlenovací úvěr ve výši 350.000 Kč a Navrhovatel se zavázal splácet úroky z překlenovacího úvěru měsíčními splátkami ve výši 1.870 Kč a ukládat na účet stavebního spoření měsíčně částku 700 Kč (dále jen „Smlouva o úvěru 3“); (Smlouva o úvěru 1, Smlouva o úvěru 2 a Smlouva o úvěru 3 společně dále také jen „Smlouvy o úvěru“).

Finanční arbitr nezjistil, že by se nedílnou součástí Smlouvy o úvěru 1 a Smlouvy o úvěru 2 nestaly Podmínky pro poskytování úvěrů ze stavebního spoření Raiffeisen stavební spořitelnou a.s. účinné od 1. 4. 2004 (dále jen „Úvěrové podmínky 1“), když si Navrhovatel a Instituce v prvním odstavci Smlouvy o úvěru 1 a Smlouvy o úvěru 2 sjednali, že „[p]ráva a povinnosti smluvních stran neupravené touto smlouvou se řídí Podmínkami pro poskytování úvěrů ze stavebního spoření Raiffeisen stavební spořitelnou a.s.“, a zároveň byly Úvěrové podmínky 1 ke Smlouvě o úvěru 1 a Smlouvě o úvěru 2 přiloženy. Současně finanční arbitr nezjistil, že by se součástí Smlouvy o úvěru 1 nestal sazebník úhrad za poskytované služby platný od 1. 1. 2007 (dále jen „Sazebník“), když si Navrhovatel a Instituce v čl. V. odst. 1. Úvěrových podmínek 1 ke Smlouvě o úvěru 1 sjednali, že „[v]šecké úhrady za poskytované služby a jejich výše jsou stanoveny v Sazebníku úhrad za poskytované služby“, a současně byl Sazebník Navrhovateli znám, když ujednání o úhradách uvedených v Sazebníku učinil předmětem návrhu na zahájení řízení před finančním arbitrem.

Finanční arbitr dále nezjistil, že by se nedílnou součástí Smlouvy o úvěru 3 nestaly Podmínky pro poskytování úvěrů ze stavebního spoření Raiffeisen stavební spořitelnou a.s. účinné od 28. 6. 2009 (dále jen „Úvěrové podmínky 2“), když si Navrhovatel a Instituce v prvním odstavci Smlouvy o úvěru 3 sjednali, že „[p]ráva a povinnosti smluvních stran neupravené touto smlouvou se řídí Podmínkami pro poskytování úvěrů ze stavebního spoření Raiffeisen stavební spořitelnou a.s.“, a zároveň byly Úvěrové podmínky 2 ke Smlouvě o úvěru 3 přiloženy.

Finanční arbitr považuje Navrhovatele za spotřebitele ve smyslu § 1 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi, protože nezjistil, že by Navrhovatel ve smluvních vztazích založených Smlouvami o úvěru nevystupoval jako fyzická osoba, která nejedná v rámci své obchodní nebo jiné podnikatelské činnosti, jak definují spotřebitele hmotněprávní předpisy.

Instituce je bankou podle zákona č. 21/1992 Sb., o bankách, ve znění pozdějších předpisů, a mezi její hlavní činnosti patří podle § 1 odst. 1 písm. b) tohoto zákona poskytování úvěrů. Instituce je oprávněna k výkonu této činnosti na základě licence udělené Českou národní bankou. Jelikož finanční arbitr při zkoumání podmínek řízení nezjistil žádné skutečnosti, které by zpochybnil, že Instituce v předmětných smluvních vztazích vystupuje v postavení věřitele při nabízení, poskytování nebo zprostředkování spotřebitelského úvěru nebo jiného úvěru, zápůjčky, či obdobné finanční služby, považuje finanční arbitr Instituci za instituci ve smyslu ustanovení § 3 odst. 1 písm. c) zákona o finančním arbitrovi.

Smlouvy o úvěru jsou podle svého obsahu ke dni jejich uzavření smlouvami o úvěru podle § 497 zákona č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „obchodní zákoník“), resp. ve znění účinném v době uzavření jednotlivých Smluv o úvěru.

Z předložených podkladů finanční arbitr zjistil, že dne 19. 2. 2015 rozhodl nálezem Rozhodčí soud při Hospodářské komoře České republiky a Agrární komoře České republiky, spis. zn. Rsp 1536/14, o nárocích Instituce ze Smlouvy o úvěru 2 a ze Smlouvy o úvěru 3 (dále jen „Rozhodčí nález“). Rozhodčí řízení bylo vedeno pro vymožení povinností Navrhovatele vyplývajících ze Smlouvy o úvěru 2 a Smlouvy o úvěru 3, když se Instituce po Navrhovateli domáhala zaplacení částky ve výši 1.145.852,07 Kč s příslušenstvím ze Smlouvy o úvěru 2 a zaplacení částky ve výši 338.732,53 Kč s příslušenstvím ze Smlouvy o úvěru 3. V rámci rozhodčího řízení Rozhodčí soud posoudil oprávněnost nároků Instituce ze Smlouvy o úvěru 2 a ze Smlouvy o úvěru 3 požadovat po Navrhovateli plnění v určité výši, přičemž zároveň posoudil, zda Instituce přijala po právu plnění, která do doby vydání Rozhodčího nálezu Navrhovatel poskytl Instituci v souvislosti s těmito nároky.

Rozhodčím nálezem uložil rozhodce Navrhovateli povinnost uhradit Instituci částku ve výši 1.145.852,07 Kč s příslušenstvím ze Smlouvy o úvěru 2 a částku ve výši 338.732,53 Kč s příslušenstvím ze Smlouvy o úvěru 3, tedy rozhodl jak o povinnosti Navrhovatele uhradit Instituci tyto částky, které představovaly dlužné nároky Instituce ze Smlouvy o úvěru 2 a ze Smlouvy o úvěru 3, tak současně o tom, že plnění poskytnutá Navrhovatelem Instituci na tyto nároky do vydání Rozhodčího nálezu přijala po právu, tedy že přijala po právu i úhrady za uzavření Smlouvy o úvěru 2 a Smlouvy o úvěru 3 podle článku 1.2. Smluv o úvěru 2 a 3 ve spojení s čl. V. odst. 1 a odst. 2 písm. a) Úvěrových podmínek 1 a 2, úhrady za správu úvěrů ze Smluv o úvěru 2 a 3 podle článku 1.2. Smluv o úvěru 2 a 3 ve spojení s čl. V. odst. 1 a odst. 2 písm. a) Úvěrových podmínek 1 a 2, jakož i na úhrady za upomínky ve výši 200,- Kč a 500,- Kč podle článku 1.2. Smluv o úvěru 2 a 3 ve spojení s čl. V. odst. 1 a odst. 2 písm. a) Úvěrových podmínek 1 a 2.

Ačkoliv bylo rozhodčí řízení vedeno pro přiznání peněžitého plnění ze Smlouvy o úvěru 2 a ze Smlouvy o úvěru 3, mj. i nároků Instituce na úhrady za uzavření smlouvy, úhrady za správu úvěru a úhrady za upomínky, kdežto Navrhovatel se v řízení před finančním arbitrem domáhá určení neplatnosti těchto ujednání Smlouvy o úvěru 2 a Smlouvy o úvěru 3, v obou případech dochází k rozhodování o existenci či neexistenci práva Instituce požadovat po Navrhovateli peněžité plnění mj. i z těchto ujednání Smluv o úvěru 2 a 3 v určité výši.

Finanční arbitr odkazuje na rozhodnutí Nejvyššího soudu České republiky ze dne 12. 12. 2001, sp. zn. 20 Cdo 2931/99, ve kterém Nejvyšší soud uvedl, že „[p]ravomocný rozsudek o žalobě na plnění v sobě zahrnuje (ať už výslovně nebo mlčky) kladné nebo záporné řešení otázky (ne)existence práva nebo právního vztahu, a vytváří proto překážku věci pravomocně rozsouzené pro řízení o žalobě na určení, zda tu právo nebo právní vztah je nebo není, vychází-li ze stejného skutkového základu.“

Totožnost skutkového základu je pak dána tím, že mezi účastníky řízení vznikl, jako vyústění sporných skutečností souvisejících s povinností Navrhovatele splatit Instituci úvěry poskytnuté na základě Smluv o úvěru 2 a 3, spor ohledně existence a obsahu práva Instituce požadovat po Navrhovateli určitou peněžitou částku.

Stejně tak není v tomto případě pochyb o tom, že v rozhodčím řízení a v řízení před finančním arbitrem je dána totožnost účastníků, když v rozhodčím řízení vystupovala na straně žalobce Instituce a na straně žalovaného Navrhovatel.

Vedení řízení před finančním arbitrem by nebránilo rozhodčí řízení, které bylo vedené na základě neplatné rozhodčí smlouvy, resp. rozhodčí doložky, neboť v takovém případě rozhodce neměl pravomoc vést rozhodčí řízení ani ve věci rozhodnout a rozhodčí nález je tak považován za nicotný (viz usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 10. 7. 2013, sp. zn. 31 Cdo 958/2012).

Finanční arbitr proto posoudil platnost ujednání rozhodčích doložek obsažených ve Smlouvách o úvěru 2 a 3 a jejich platnost s ohledem na ustanovení § 2 odst. 2 zákona č. 216/1994 Sb., o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů, ve znění účinném ke dni uzavření Smluv o úvěru 2 a 3 (dále jen „zákon o rozhodčím řízení“), podle kterého „[r]ozhodčí smlouvu lze platně uzavřít, jestliže strany by mohly o předmětu sporu uzavřít smír“, a ustanovení § 3 odst. 1 zákona o rozhodčím řízení, podle kterého „[r]ozhodčí smlouva musí být uzavřena písemně, jinak je neplatná. Písemná forma je zachována i tehdy, je-li rozhodčí smlouva sjednána telegraficky, dálnopisem nebo elektronickými prostředky, jež umožňují zachycení jejich obsahu a určení osob, které rozhodčí smlouvu sjednaly.“

Vzhledem k tomu, že rozhodčí doložky jsou ve znění „Veškeré spory z této smlouvy a v souvislosti s ní, u nichž je vymáhaná částka bez příslušenství v den podání žaloby 174.800,- Kč nebo vyšší, budou rozhodovány u Rozhodčího soudu při Hospodářské komoře České republiky a Agrární komoře České republiky (dále jen RS) jedním rozhodcem jmenovaným předsedou RS.“, uvedeny v čl. VIII odst. 6 Smlouvy o úvěru 2 a v čl. IX odst. 6 Smlouvy o úvěru 3 (dále jen „Rozhodčí doložky“), splňují Rozhodčí doložky podmínku písemnosti podle § 3 odst. 1 zákona o rozhodčím řízení. Současně finanční arbitr nezjistil, že by o předmětu sporu specifikovaném v Rozhodčích doložkách nemohli Navrhovatel a Instituce uzavřít smír.

Na základě uvedeného finanční arbitr nezjistil, že by rozhodčí doložky nebyly sjednány platně, a tudíž Rozhodčí nález vydaný v rozhodčím řízení vedeným na jejich základě zakládá pro Smlouvy o úvěru 2 a 3 překážku řízení podle § 9 písm. d) zákona o finančním arbitrovi.

Finanční arbitr je proto příslušný k rozhodování sporu mezi Navrhovatelem a Institucí pouze v části o vrácení úhrad za správu úvěru (dále jen „Úhrada za správu úvěru“), vrácení úhrad ve výši 200 Kč a 500 Kč za upomínky o zaplacení úroků z překlenovacího úvěru (dále jen „Úhrada za upomínky za neplacení úroků“), a částky 1.600 Kč jako úhrad ve výši 200 Kč a 500 Kč za upomínky o zaplacení vkladů stavebního spoření (dále jen „Úhrada za upomínky o zaplacení vkladů stavebního spoření“), které Instituci Navrhovatel zaplatil v souvislosti se Smlouvou o úvěru 1, neboť se jedná o spor mezi věřitelem a spotřebitelem při poskytování spotřebitelského úvěru podle § 1 odst. 1 písm. c) ve spojení s ustanovením § 3 odst. 1 písm. c) a odst. 2 zákona o finančním arbitrovi, když k rozhodování tohoto sporu je podle ustanovení § 7 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, dána pravomoc českého soudu.

3 Tvrzení Navrhovatele

Pokud jde o Úhradu za správu úvěru, Navrhovatel tvrdí, že „poplatek byl sjednán ujednáním, které v rozporu s požadavkem dobré víry znamená k újmě spotřebitele, mé osoby, značnou nerovnováhu v právech a povinnostech stran. Uvedený poplatek postrádá hospodářskou

ekvivalenci vztahu mezi mou osobou a vaší bankou. Tento poplatek je hrazen za spravování úvěru, když fakticky k žádné správě úvěru nedochází a správa úvěru je toliko administrativní činností banky, která logicky souvisí s jejím předmětem podnikání a charakterem uvedeného smluvního závazku. Poplatek tak slouží bance k hrazení její administrativy, pokud je taková administrativa vůbec prováděna. Za uvedený poplatek není mé osobě poskytována žádná služba. Sjednání takového poplatku je tak neplatné dle ustanovení §§ 55 a 56 zákona č. 40/1964 Sb., občanského zákoníku ve znění pozdějších předpisů (dále jen „OZ“)…Sjednání poplatku za neexistující službu, je, při přihlédnutí ke všem uvedeným skutečnostem, rovněž jednáním přičítám se dobrým mravům, a tedy sjednání daného poplatku je neplatné dle ustanovení § 39 OZ a účtování takového poplatku je v rozporu s dobrými mravy dle ustanovení § 3 OZ.“

Navrhovatel tvrdí, že mu Instituce v souvislosti se Smlouvou o úvěru 1 účtovala v období od roku 2007 do 31. 12. 2009 Úhradu za správu úvěru ve výši 77 Kč čtvrtletně, tudíž za toto období uhradil Instituci za správu úvěru celkem 616 Kč, a následně v období od 1. 1. 2010 do 31. 12. 2016, kdy Instituce jednostranně zvýšila Úhradu za správu úvěru na 90 Kč čtvrtletně, uhradil Instituci celkem 2.160 Kč. Dále pak Instituce účtovala Navrhovateli v souvislosti se Smlouvou o úvěru 1 Úhrady za upomínky o zaplacení úroků a Úhrady za upomínky o zaplacení vkladů stavebního spoření.

Navrhovatel namítá, že všechny výše uvedené úhrady, které Navrhovatel zaplatil Instituci v souvislosti se Smlouvou o úvěru 1, účtovala Instituce Navrhovateli neoprávněně, a proto se domáhá jejich vrácení.

5 Tvrzení Instituce

Instituce potvrzuje, že s Navrhovatelem uzavřela Smlouvu o úvěru 1.

Co se týče nároku Navrhovatele ze Smlouvy o úvěru 1 na vrácení Úhrady za správu úvěru, Instituce argumentuje, že Úhradu za správu úvěru účtovala Navrhovateli v souladu s čl. 1.2. Smlouvy o úvěru 1 ve spojení s čl. V.1 a 2. písm. a) Úvěrových podmínek 1, a tedy ji Navrhovateli účtovala po právu a na úkor Navrhovatele se neobohatila.

Instituce dále argumentuje, že v otázce oprávněnosti účtování Úhrady za správu úvěru proběhla řada soudních sporů, ve kterých soudy (mezi nimi i Ústavní soud v nálezu ze dne 10. 4. 2014, spis. zn. III. ÚS 3725/12, a Občanskoprávní a obchodní kolegium Nejvyššího soudu ve Stanovisku ze dne 23. 4. 2014, spis. zn. Cpjn 203/2013) rozhodly, že banky, a tedy i Instituce, účtují tyto úhrady po právu, a tudíž klienti těchto bank, v tomto případě Navrhovatel, nemají nárok na jejich vrácení. Mimoto, ujednání o Úhradě za správu úvěru představuje ujednání o ceně plnění ve smyslu § 56 odst. 2 zákona č. 40/1964 Sb. občanský zákoník, ve znění v době uzavření Smlouvy o úvěru 1 (dále jen „občanský zákoník“), a proto je vyloučeno z přezkumu přiměřenosti ve smyslu § 56 odst. 1 občanského zákoníku, neboť Úhrada za správu úvěru je úhradou spojenou s poskytovaným úvěrem, a tedy vymezuje cenu plnění, když cenou za plnění, tj. cenou za poskytnutí úvěru, jsou dle úvěrové smlouvy nejen úroky, ale i související úhrady a náklady.

Instituce tvrdí, že Navrhovatel na Úhradu za správu úvěru zaplatil celkem 36 čtvrtletních splátek, a to v období od března 2008 do prosince 2009 ve výši 77 Kč, a v období od března 2010 do prosince 2016 ve výši 90 Kč, celkem 3.136 Kč.

Co se týče nároku Navrhovatele na vrácení Úhrad za upomínky o zaplacení úroků z překlennovacího úvěru uhrazených Navrhovatelem v souvislosti se Smlouvou o úvěru 1, Instituce tvrdí, že účtovala Navrhovateli tyto poplatky v důsledku porušení jeho závazků sjednaných v čl. V. 1.1 a čl. V.1.3 Smlouvy o úvěru 1, tedy nezaplacení splátky úvěru ze Smlouvy o úvěru 1 za leden, únor, listopad a prosinec roku 2013 a dále leden, březen duben, červen červenec a srpen roku 2014, tedy v celkové výši 1.600 Kč. Tyto upomínky pak

zasílala Navrhovateli prostřednictvím České pošty a.s. jako obyčejné zásilky. Upomínky nebyly nikdy Instituci vráceny jako nedoručené a proto je považuje za Navrhovatele doručené, resp. Navrhovatel jejich doručení nikdy nezpochybňoval. Instituce tak má za to, že v řízení nebylo prokázáno, že by Navrhovateli nebyly tyto upomínky doručeny.

Co se týče nároku Navrhovatele na vrácení Úhrad za upomínky o zaplacení vkladů stavebního spoření uhrazených Navrhovatelem v souvislosti se Smlouvou o úvěru 1, Instituce se k tomuto nároku Navrhovatele nevyjádřila.

6 Jednání o smíru

Finanční arbitr v souladu s § 1 odst. 3 zákona o finančním arbitrovi vyzval účastníky řízení ke smírnému vyřešení sporu.

Instituce v podání ze dne 13. 12. 2017, č. j. FA/28583/2017, finančnímu arbitrovi sdělila a doložila, že Navrhovateli vrátila částku 481 Kč, která představuje rozdíl mezi částkou 75 Kč, která je sjednána v bodě 2.3 Sazebníku jako výše Úhrady za správu úvěru ze Smlouvy o úvěru 1, a skutečně účtovanými úhradami ve výši 77 Kč a 90 Kč v období od března 2008 do prosince 2016, a dále sdělila, že vrátila Navrhovateli částku 1.800 Kč účtovanou jako Úhrady za upomínky o zaplacení úroků z překlenovacího úvěru.

V podání ze dne 29. 12. 2017, č. j. FA/29240/2017, pak Instituce sdělila a doložila, že Navrhovateli kromě výše uvedených nároků ze Smlouvy o úvěru 1, vrátila částku 1.600 Kč účtovanou jako Úhrady za upomínky o zaplacení vkladů stavebního spoření.

Navrhovatel v podání ze dne 28. 2. 2018, č. j. FA/SR/SU/57/2017 – 5, a podání ze dne 5. 4. 2018, č. j. FA/SR/SU/57/2017 – 7, finančnímu arbitrovi potvrdil, že mu Instituce vrátila Úhrady za správu úvěru ze Smlouvy o úvěru 1 ve výši 481 Kč, Úhrady za upomínky o zaplacení úroků a Úhrady za upomínky o zaplacení vkladů stavebního spoření, ale současně namítl, že tak učinila až ve chvíli, kdy finanční arbitr vstoupil do sporu mezi ním a Institucí a do té doby však Instituce s Navrhovatelem odmítala jednat a na jeho požadavky přistoupit.

Navrhovatel finančnímu arbitrovi sdělil, že nepovažuje věc za smírně vyřešenou a požaduje, aby finanční arbitr vydal nález, ve kterém konstatuje, že mu Instituce neoprávněně navyšovala Úhrady za správu úvěru v rozporu se zákonem a v rozporu s ujednáním podle čl. V. odst. 2 písm. a) Úvěrových podmínek 1.

Úplného smírného řešení se proto mezi stranami sporu před vydáním tohoto nálezu finančnímu arbitrovi nepodařilo dosáhnout. Za částečné smírné řešení sporu však je potřeba považovat dobrovolné plnění poskytnuté Institucí Navrhovateli v průběhu řízení.

7 Právní posouzení

Finanční arbitr podle § 12 odst. 1 a 3 zákona o finančním arbitrovi rozhoduje podle svého nejlepšího vědomí a svědomí, nestranně, spravedlivě a bez průtahů a pouze na základě skutečností zjištěných v souladu se zákonem o finančním arbitrovi a zvláštními právními předpisy. Finanční arbitr při svém rozhodování vychází ze skutkového stavu věci a volně hodnotí shromážděné podklady.

Finanční arbitr při rozhodování aplikuje rozhodné psané právo, posuzuje všechny shromážděné podklady samostatně i ve vzájemné souvislosti s přihlédnutím k předmětu projednávaného sporu. Finanční arbitr se tam, kde je to možné, opírá a odvolává na relevantní ustálenou judikaturu obecných soudů nebo Ústavního soudu. Finanční arbitr tak činí proto, aby jeho rozhodnutí bylo věcně a právně správné a přesvědčivé pro obě strany sporu, a zároveň i pro soud, který bude případně na základě žaloby kterékoli strany sporu

rozhodnutí finančního arbitra přezkoumávat, rozhodnutí finančního arbitra jako správné potvrdil a žalobu proti němu zamítl.

Předmětem sporu mezi Navrhovatelem a Institucí je nárok Navrhovatele na vrácení Úhrad za správu úvěru, částky 1.800 Kč jako Úhrad za upomínky o zaplacení úroků z překlenovacího úvěru a částky 1.600 Kč jako Úhrad za upomínky o zaplacení vkladů stavebního spoření, které Instituci uhradil v souvislosti se Smlouvou o úvěru 1.

7. 1 Skutková zjištění

Ze shodných tvrzení stran sporu a v řízení shromážděných podkladů má finanční arbitř za prokázané, že

- a) Navrhovatel a Instituce uzavřeli Smlouvu o úvěru 1 dne 18. 9. 2007;
- b) Instituce účtovala Navrhovateli na Úhradu za správu úvěru částku 90 Kč naposledy ke dni 30. 9. 2017;
- c) Navrhovatel uhradil Instituci za období od uzavření Smlouvy o úvěru 1 do 30. 9. 2017 na Úhradu za správu úvěru celkem 3.481 Kč;
- d) Navrhovatel uhradil Instituci na Úhradu za upomínky o zaplacení úroků z překlenovacího úvěru celkem 1.800 Kč;
- e) Navrhovatel uhradil Instituci na Úhradu za upomínky o zaplacení vkladů stavebního spoření celkem 1.600 Kč;
- f) Instituce uhradila Navrhovateli částku 481 Kč a 1.800 Kč na úvěrový účet ke Smlouvě o úvěru 1 č. ■ dne 12. 12. 2017;
- g) Instituce uhradila Navrhovateli částku 1.600 Kč na účet stavebního spoření č. ■ dne 29. 12. 2017.

7. 2 Rozhodná právní úprava

Smlouvu o úvěru 1 uzavřeli Navrhovatel a Instituce za účinnosti obchodního zákoníku. Smlouva o úvěru jako smluvní typ je ve smyslu § 261 odst. 3 písm. d) obchodního zákoníku tzv. absolutním obchodem, který se bez ohledu na povahu jeho účastníků řídí vždy obchodním zákoníkem. Tím současně ale není dotčeno použití ustanovení občanského zákoníku v otázkách, které obchodní zákoník neupravuje, a to na základě výslovného zmocnění obsaženého v § 1 odst. 2 obchodního zákoníku.

Podle § 3028 odst. 1 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (dále jen „nový občanský zákoník“), který nabyl účinnosti 1. 1. 2014 a který nahradil občanský zákoník i obchodní zákoník, se tímto zákonem (myšleno novým občanským zákoníkem) „řídí práva a povinnosti vzniklé ode dne nabytí jeho účinnosti“, přičemž podle odstavce 3 se právní poměry, na které se nevztahuje odstavec druhý (práva osobní, rodinná a věcná), a „vzniklé přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, jakož i práva a povinnosti z nich vzniklé, včetně práv a povinností z porušení smluv uzavřených přede dnem nabytí činnosti tohoto zákona“ řídí dosavadními právními předpisy, tedy obchodním zákoníkem a občanským zákoníkem.

Smlouva o úvěru 1 je současně smlouvou spotřebitelskou podle hlavy páté části první občanského zákoníku, když na jedné straně stojí Instituce jako osoba, která při uzavírání a plnění Smlouvy o úvěru 1 jedná v rámci své obchodní nebo jiné podnikatelské činnosti, a na straně druhé Navrhovatel jako spotřebitel.

Smlouvu o úvěru 1 uzavřeli Navrhovatel a Instituce za účinnosti zákona č. 321/2001 Sb., o některých podmínkách sjednávání spotřebitelského úvěru a o změně zákona č. 64/1986 Sb., nicméně právní vztah založený Smlouvou o úvěru 1 je podle § 1 odst. 2 písm. a) tohoto zákona z jeho působnosti vyloučený, protože účelem úvěru ze Smlouvy o úvěru 1 je podle čl. II. této smlouvy „získání domu č.p. ■ na pozemku parcelní číslo St. ■, k.ú. ■“.

Od 1. 1. 2011 do 30. 11. 2016 byl platným a účinným předpisem, který upravoval smlouvu o spotřebitelském úvěru, zákon č. 145/2010 Sb., o spotřebitelském úvěru a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 145/2010 Sb.“). Podle § 23 odst. 1 tohoto zákona platilo, že *„[p]rávní vztahy týkající se spotřebitelského úvěru vzniklé přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona se řídí dosavadními právními předpisy.“*

Od 1. 12. 2016 je platným a účinným předpisem, který upravuje smlouvu o spotřebitelském úvěru, zákon č. 257/2016 Sb., o spotřebitelském úvěru (dále jen „zákon č. 257/2016 Sb.“). Podle § 164 tohoto zákona platí, že *„[n]ení-li dále stanoveno jinak řídí se práva a povinnosti ze smlouvy o spotřebitelském úvěru uzavřené přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona dosavadními právními předpisy.“*

Smlouvu o úvěru 1 uzavřeli Navrhovatel a Instituce před účinností zákona č. 145/2010 Sb. i před účinností zákona č. 257/2016 Sb., proto se s ohledem na výše uvedené řídí práva a povinnosti vyplývající ze Smlouvy o úvěru 1 obchodním zákoníkem, resp. občanským zákoníkem v otázkách, které obchodní zákoník neupravuje.

7.3 Rozhodná smluvní úprava

V čl. I odst. 1 Smlouvy o úvěru 1 se Instituce zavázala *„poskytnout dlužníkovi (rozuměj Navrhovateli) k účelu uvedenému v čl.II této smlouvy a) překlenovací úvěr do doby přidělení cílové částky sjednané ve smlouvě o stavebním spoření a to ve výši Kč 140.000,00 slovy: Jednostočtyřicettisíkorunčeských a b) úvěr ze stavebního spoření (dále jen úvěr), jehož výše bude věřitelem vypočítána ke dni přidělení cílové částky jako rozdíl mezi konečným stavem účtu věřitele, na který byl splácen překlenovací úvěr (tj. jeho zůstatku ke dni přidělení cílové částky) a uspořeno částkou s připsanými zálohami státní podpory .(..)“*

V čl. I odst. 2 Smlouvy o úvěru 1 se Navrhovatel zavázal *„poskytnuté peněžní prostředky vrátit a zaplatit úroky a veškeré úhrady a náklady s touto smlouvou související.“*

V čl. VIII odst. 4 Smlouvy o úvěru 1 si Navrhovatel s Institucí sjednali, že *„[d]lužník (rozuměj Navrhovatel) podpisem této smlouvy prohlašuje, že byl seznámen s úvěrovými podmínkami, převzal je a souhlasí s tím, že se jimi řídí vzájemné vztahy touto smlouvou neupravené.“*

V čl. V. odst. 1 Úvěrových podmínek 1 si pak Navrhovatel s Institucí sjednali, že *„[v]eškeré úhrady za poskytované služby a jejich výše jsou stanoveny v Sazebníku úhrad za poskytované služby (dále jen „Sazebník“) ve smyslu VOP“.*

V čl. 2.3. Sazebníku se pak Navrhovatel a Instituce dohodli na tom, že Úhrada za správu úvěru činí pro fyzické osoby u překlenovacího úvěru 75 Kč čtvrtletně.

7.4 Úhrada za správu úvěru

Spor mezi Institucí a Navrhovatelem představuje obecně jeden z tzv. poplatkových sporů, kterými se zabývaly nejen obecné soudy, ale též Ústavní soud a Nejvyšší soud České republiky. Ústavní soud projednával ústavní stížnost týkající se zásahu do ústavně zaručených práv a svobod, kterou podala fyzická osoba v návaznosti na zamítavé rozhodnutí obecného soudu na určení neplatnosti ujednání o poplatku za správu úvěru, a rozhodl ve věci nálezem ze dne 10. 4. 2014, sp. zn. III. ÚS 3725/13 (dále jen „Nález“). Nejvyšší soud pak následně, mimo jiné též v návaznosti na závěry Ústavního soudu, vydal dne 23. 4. 2014 sjednocující stanovisko, sp. zn. Cpjn 203/2013 (dále jen „Sjednocující stanovisko“).

Ústavní soud v Nálezu odmítl roli „náhradní“ instance v systému obecné justice a odkázal na posláním Nejvyššího soudu, který má sledovat judikaturu obecných soudů a v případě, že obecné soudy rozhodují rozdílně nebo tak, že je ohrožena právní jistota a oprávněná očekávání účastníků, vydá k věci závazné sjednocující stanovisko.

Ústavní soud pak nad rámec posuzované věci vyjádřil své přesvědčení, že sjednání poplatků za správu úvěru (případně jakýchkoli dalších poplatků) vedle úroku je přípustné a tyto poplatky nemusí být na újmu žádného z účastníků smluvního vztahu, neboť se jedná o jednu ze složek dohodnuté ceny plnění. Ústavní soud současně potvrdil, že pojem „poplatek za správu úvěru“ může být obecně vymezen bez taxativního vymezení jednotlivých služeb, které obsahuje, vzhledem k tomu, že se jedná o paušální poplatek. Ústavní soud dále konstatoval, že uvedení služby, která by jinak byla součástí správy úvěru, v sazebníku jako bezplatné, není způsobitelné spotřebitelem klamat v tom smyslu, že by se snad mohl domnívat, že nebude muset poplatek za správu úvěru platit. Finanční arbitr tedy chápe závěry Ústavního soudu tak, že za poplatek za správu úvěru musí poskytovatel spotřebitelského úvěru spotřebiteli vždy poskytovat nějaké služby spočívající ve správě úvěru, tedy že tento poplatek nemůže být „prázdný“, a současně že poplatek za správu úvěru nemusí být vždy naplněn všemi službami, které by jinak obvykle zahrnoval.

Nejvyšší soud ve Sjednocujícím stanovisku závazně vyložil pojem správa úvěru, pod kterým chápe takovou činnost úvěrového věřitele, která není samostatně zpoplatněna jiným poplatkem a kterou věřitel zajišťuje pro klienta služby v souvislosti s poskytnutím úvěru, typicky poradenskou a konzultační činnost, podávání informací o úvěrovém vztahu, vydávání potvrzení, změny smlouvy apod., a to po celou dobu trvání úvěrového vztahu. Tím Nejvyšší soud rozšiřuje představu průměrného spotřebitele formulovanou finančním arbitrem v rozhodnutích v tzv. poplatkových sporech (viz například publikované rozhodnutí ze dne 14. 2. 2014, ev. č. FA/1068/2014, v řízení vedeném pod reg. č. 58/SU/2013). Nejvyšší soud dokonce bez dalšího konstatoval, že správa úvěru, za kterou je banka oprávněna účtovat poplatek, zahrnuje i takové činnosti banky, které nepřináší klientovi žádný užitek, resp. banka si z něho může platit i vlastní provoz. Finanční arbitr s tímto názorem nesouhlasí a vnímá tento postoj Nejvyššího soudu jako do důsledků nepromyšlený odklon od již dříve vysloveného závěru, že není přípustné nedůvodné přispívání na provozní náklady podnikatele, které slouží k zajištění jeho běžné podnikatelské činnosti (viz rozhodnutí ze dne 30. 4. 2009, sp. zn. 23 Cdo 2184/2007). Tento jediný odlišný názor finančního arbitra od sjednocujícího stanoviska Nejvyššího soudu však nemá, a ani sám o sobě mít nemůže, dopad na závěr o platnosti smluvního ujednání o poplatku za správu úvěru.

Nejvyšší soud se dále ve shodě s Ústavním soudem vyjádřil k paušální povaze poplatku za správu úvěru, tedy že není na překážku určitosti poplatku za správu úvěru, pokud je vymezen pouze souhrnem (úhrnem), a dále že pro posouzení určitosti ani není rozhodné, zda dlužník nějaké služby skutečně čerpal či nikoli. Poplatek za správu úvěru je cenovým ujednáním (představuje cenu plnění) a proto se na něj nevztahuje požadavek přiměřenosti ve smyslu transpozice Směrnice 93/13/EHS.

Jelikož by finanční arbitr měl vydat rozhodnutí, které je zákonné a které ob stojí v případném soudním řízení o téže věci, je naprosto nemyslitelné, aby finanční arbitr nevzal při svém rozhodování v potaz závěry vyslovené v Nálezu nebo Sjednocujícím stanovisku. Finanční arbitr je proto zohlednil i při posuzování tohoto sporu mezi Institucí a Navrhovatelem.

7.4.1. Dovolnost ujednání o Úhradě za správu úvěru

V soukromém právu obecně, zejména pak v ustanoveních týkajících se závazkových vztahů, je kladen důraz na zásadu autonomie vůle, „*neboť se jedná o zcela elementární podmínku fungování materiálního právního státu*“ (srov. např. nález Ústavního soudu ze dne 11. 11. 2009, sp. zn. IV. ÚS 128/06). „*Pokud kogentní ustanovení smluvní volnost výslovně nezakazuje nebo pokud z jeho povahy nevyplývá, že se od něho nelze odchýlit, nejsou účastníci omezeni v tom, aby si na základě svobodného smluvního rozhodování vymezili, jaké povinnosti smlouvou převezmou a jaká práva si smlouvou založí. Jen tak mohou v souladu se zásadou autonomie vůle nejlépe realizovat vlastní osobní a hospodářské představy a záměry v souladu s jejich individuálními zájmy, potřebami a preferencemi*“ (srov. v tomto smyslu např. rozhodnutí Nejvyššího soudu České republiky ze dne 27. 7. 2007, sp.

zn. 33 Odo 657/2005). Zásada autonomie vůle však není absolutní a je omezena relevantním právem ochrany spotřebitele (srov. nálezu Ústavního soudu ze dne 15. 6. 2009, sp. zn. I. ÚS 342/09).

Ve vztahu ke Smlouvě o úvěru 1 jsou tedy kogentními normami, od kterých se strany nemohou odchýlit, základní ustanovení tohoto pojmenovaného smluvního typu obsažené v ustanovení § 497 a 499 obchodního zákoníku. Ani jedno z těchto ustanovení však neobsahuje zákaz sjednání Úhrady za správu úvěru nad rámec plateb za poskytnutý úvěr předvídaných těmito ustanoveními, rozuměj úroku jako pojmového znaku úvěrového vztahu (srov. § 497) a poplatku za sjednání úvěrového závazku v případě, že je poskytování úvěru vykonáváno podnikatelsky, tedy soustavnou činností vykonávanou vlastním jménem, na vlastní účet a za účelem dosažení zisku poskytovatele úvěru (srov. § 499). Slovním spojením „za sjednání závazku“ se sice rozumí spíše jednorázový poplatek hrazený na počátku smluvního vztahu označovaný například jako poplatek za poskytnutí úvěru, za sjednání úvěru, za uzavření smlouvy apod., než poplatek hrazený průběžně po dobu trvání úvěrového vztahu, nicméně ustanovení § 499 i přesto nijak výslovně nebrání sjednání dalších plateb souvisejících s úvěrovým vztahem.

Ústavní soud v Nálezu potvrdil, že „*sjednání práv a povinností nad rámec „základních práv a povinností (stanovených jako smluvní typ v zákoně)“ je přípustné, resp. jde o běžnou praxi, kdy v některých případech je třeba upravit komplex vzájemných práv a povinností*“. Navrhovatel proto neuzavřel žádnou nestandardní nebo zakázanou smlouvu, když předmětem Smlouvy o úvěru 1 bylo vedle poskytnutí a vrácení peněžních prostředků též poskytování dalších doprovodných služeb, v posuzovaném případě spočívajících konkrétně ve spravování úvěru.

Uvedenému závěru pak nemůže bránit ani fakt, že Úhrada za správu úvěru je svým charakterem paušální platbou, kterou je Navrhovatel povinen platit po celou dobu trvání smluvního vztahu za služby, které jsou ve smlouvě vymezeny pouze obecně souhrnným označením „správa úvěru“ (srov. bod 54 a 55 nálezu Ústavního soudu). Skutečnost, že ve Smlouvě o úvěru 1 nemusí být taxativně vyjmenovány konkrétní služby, za které je Úhrada za správu úvěru hrazena, resp. že obecné vymezení neznamena neurčitost poplatku, potvrdil též Nejvyšší soud ve Sjednocujícím stanovisku (srov. bod 12. a 13. stanoviska). To vše navíc za situace, kdy pojem „správa úvěru“ je srozumitelným slovním spojením, jehož význam je ve společnosti běžně znám a užíván.

Finanční arbitr proto uzavírá, že sjednání Úhrady za správu úvěru nepředstavuje odchýlení se od zákona v neprospěch spotřebitele, navíc když, jak finanční arbitr zjistil, Navrhovatel v průběhu smluvního vztahu skutečně nějaké služby za Úhradu za správu úvěru čerpat mohl.

Mezi služby spočívající ve správě úvěru lze podle názoru finančního arbitra zahrnout zejména služby informování o stavu a průběhu úvěrového vztahu, a to různými komunikačními prostředky, včasné upozorňování na prodlení tak, aby nedocházelo k navyšování sankcí ze strany věřitele, provádění změn ve smluvní dokumentaci, poskytování vyšší než nutné součinnosti při plnění závazků dlužníka z úvěrové smlouvy a další, pakliže tyto služby nejsou samostatně zpoplatněny dalšími poplatky nebo nejsou deklarovány jako zdarma (srov. detailní popis v již citovaném nálezu finančního arbitra ze dne 14. 2. 2014, ev. č. FA/1068/2014, v řízení vedeném pod reg. č. 58/SU/2013).

Nejvyšší soud mezi tyto služby řadí rovněž veškerou „*činnost úvěrového věřitele, která není kryta jinými sjednanými platbami (úrokem jako cenou poskytnutého kapitálu a ostatními poplatky za konkrétní služby), a kterou úvěrový věřitel na podkladě smlouvy o úvěru zajišťuje služby (typicky poradenství a klientský servis, informace o úvěrovém vztahu, změny smlouvy, vydávání různých potvrzení) úvěrovému dlužníku po dobu trvání úvěrového vztahu*“ (srov. Bod 11 Sjednocujícího stanoviska).

Smluvní ujednání o Úhradě za správu úvěru proto nemůže být z tohoto důvodu (*poznámka finančního arbitra – pro odklon od zákona v neprospěch spotřebitele, případně pro neurčitost smluvního ujednání*) považováno za neplatné.

7.4.2. Přiměřenost ujednání o Úhradě za správu úvěru

Ze Smlouvy o úvěru 1 vyplývá, že závazkem Instituce je vedle poskytnutí úvěru i poskytování dalších služeb s úvěrem souvisejících, neboť jazykovým výkladem použitého slovního spojení (Úhrada za správu úvěru a to za situace, kdy sám Navrhovatel tuto cenu označuje jako poplatek za správu úvěru) lze dovodit, že právě za takovou činnost Instituce (spravování úvěru) se Navrhovatel zavázal hradit měsíčně Úhradu za správu úvěru. Finanční arbitr proto považuje tento složený závazek Instituce za předmět plnění Smlouvy o úvěru 1. Stejně tak nahlíží finanční arbitr na úrok jako sjednanou cenu úvěru a na Úhradu za správu úvěru jako cenu plnění za další služby poskytované v souvislosti s úvěrem.

Ustanovení § 56 odstavec 1 sice stanoví, že „[s]potřebitelské smlouvy nesmějí obsahovat ujednání, která v rozporu s požadavkem dobré víry znamenají k újmě spotřebitele značnou nerovnováhu v právech a povinnostech stran“, avšak odstavec 2 zároveň vylučuje z případného přezkumu přiměřenosti taková „smluvní ujednání, která vymezují předmět plnění smlouvy nebo cenu plnění“.

Finanční arbitr tedy není oprávněn posuzovat přiměřenost ujednání o Úhradě za správu úvěru z pohledu, zda je smluvní ujednání přiměřené ve smyslu ustanovení § 56 občanského zákoníku, protože se jedná o cenu plnění. Shodně se k této problematice vyjádřil též Nejvyšší soud ve Sjednocujícím stanovisku, který potvrdil, že „na ujednání o poplatku za správu úvěru ve smlouvě o úvěru se nevztahuje zákaz těch ujednání ve spotřebitelských smlouvách, která v rozporu s požadavkem dobré víry znamenají k újmě spotřebitele značnou nerovnováhu v právech a povinnostech stran“ (srov. výrok II. stanoviska).

Směrnice 93/13/EHS deklaruje, že „[s]mluvní podmínka, která nebyla individuálně sjednána, je považována za nepřiměřenou, jestliže v rozporu s požadavkem přiměřenosti způsobuje významnou nerovnováhu v právech a povinnostech stran, které vyplývají z dané smlouvy, v neprospěch spotřebitele“ (srov. čl. 3 odst. 1 Směrnice 93/13/EHS). Současně je však nutné posuzovat nepřiměřenost smluvní podmínky „s ohledem na povahu zboží nebo služeb, pro které byla smlouva uzavřena, a s odvoláním na dobu uzavření smlouvy s ohledem na všechny okolnosti, které provázely uzavření smlouvy, a na všechny další podmínky smlouvy nebo jiné smlouvy, ze kterých vychází“, přičemž „posouzení nepřiměřené povahy podmínek se netýká ani definice hlavního předmětu smlouvy, ani přiměřenosti ceny a odměny na straně jedné, ani služeb nebo zboží dodávaných výměnou na straně druhé, pokud jsou tyto podmínky sepsány jasným a srozumitelným jazykem“ (srov. čl. 4 Směrnice).

Oproti textu Směrnice 93/13/EHS sice český zákonodárce vztáhl test přiměřenosti na veškeré smluvní podmínky bez ohledu na to, zda byly individuálně sjednány či nikoli (*poznámka finančního arbitra - podmínka užití jasného a srozumitelného jazyka nebyla ze Směrnice 93/13/EHS převzata, když stávající právní úprava již obsahovala podmínku srozumitelnosti a určitosti právních úkonů podle ustanovení § 37 odst. 1 občanského zákoníku*), na druhou stranu však z testu přiměřenosti vyloučil veškerá smluvní ujednání, která vymezují jakýkoli „předmět plnění smlouvy a cenu plnění“ bez ohledu na rozlišování na hlavní a vedlejší předmět plnění.

Finanční arbitr uzavírá, že smluvní ujednání o Úhradě za správu úvěru nemůže být proto shledáno neplatným ani z důvodu Navrhovatelem tvrzené nepřiměřenosti.

Tento závěr však zároveň nevylučuje případné posouzení smluvního ujednání optikou dobrých mravů (*poznámka finančního arbitra – o neplatnosti pro rozpor s dobrými mravy (srov. § 39 občanského zákoníku) by se mohlo jednat zejména v případě, že by Navrhovatel*

za Úhradu za správu úvěru nedostával žádné služby nebo že by hodnota protiplnění Instituce byla v nápadném nepoměru (exces) k výši Úhrady za správu úvěru).

Jelikož však finanční arbitr dospěl k závěru, že za Úhradu za správu úvěru Instituce fakticky poskytuje Navrhovateli konkrétní služby, resp. je připravena Navrhovateli takové služby kdykoli poskytnout, přičemž Úhrada za správu úvěru byla ve Smlouvě o úvěru 1 sjednána ve výši 75 Kč čtvrtletně, nemůže se v posuzovaném případě jednat o rozpor s dobrými mravy z důvodu neexistence protiplnění ani z důvodu nápadného nepoměru hodnoty tohoto protiplnění k výši Úhrady za správu úvěru.

Finanční arbitr proto v posuzovaném případě neshledal rozpor ujednání o Úhradě za správu úvěru s dobrými mravy, a tudíž ani neplatnost tohoto smluvního ujednání z tohoto důvodu.

7.5 Oprávněnost nároků Navrhovatele

Ujednání o Úhradě za správu úvěru podle čl. I odst. 2 Smlouvy o úvěru 1 ve spojení s čl. V. odst. 1 Úvěrových podmínek 1 ve spojení s čl. 2.3. Sazebníku pokládá finanční arbitr za platně sjednané. Navrhovateli tudíž nesvědčí nárok na vrácení částky 3.000 Kč, která představuje součet 40 Úhrad za správu úvěru ve výši 75 Kč uhrazených Institucí za dobu od uzavření Smlouvy o úvěru 1 do 30. 9. 2017.

Pokud jde o částku 481 Kč, kterou Navrhovatel uhradil Instituci na Úhradu za správu úvěru nad rámec částky 3.000 Kč, z předložených podkladů finanční arbitr zjistil, že Instituce vrátila tuto částku Navrhovateli, když ji dne 12. 12. 2017 připsala na úvěrový účet Navrhovatele č. ■. Instituce tedy plně vyhověla této části nároku Navrhovatele a řízení se proto v této části stalo bezpředmětným.

Pokud jde o částku 1.800 Kč představující Navrhovatelem zaplacené Úhrady za upomínky o zaplacení úroků za dobu trvání úvěrového vztahu ze Smlouvy o úvěru 1, z předložených podkladů finanční arbitr zjistil, že Instituce vrátila Navrhovateli také tuto částku, když ji dne 12. 12. 2017 připsala na úvěrový účet Navrhovatele č. ■. Instituce tak plně vyhověla tomuto nároku Navrhovatele a řízení se proto v této části stalo rovněž bezpředmětným.

Co se týče částky 1.600 Kč představující Navrhovatelem zaplacené Úhrady za upomínky o zaplacení vkladů stavebního spoření za dobu trvání úvěrového vztahu ze Smlouvy o úvěru 1, z předložených podkladů finanční arbitr zjistil, že Instituce vrátila Navrhovateli i tuto částku, když ji dne 29. 12. 2017 připsala na účet stavebního spoření Navrhovatele č. ■. Instituce opět plně vyhověla tomuto nároku Navrhovatele a řízení se proto i v této části stalo bezpředmětným.

8 K výrokům nálezů

Finanční arbitr neshledal důvody pro vyslovení neplatnosti smluvního ujednání o Úhradě za správu úvěru a uložení povinnosti k vydání bezdůvodného obohacení spočívajícího v Navrhovatelem zaplacených platbách na Úhradu za správu úvěru v období ode dne uzavření Smlouvy o úvěru 1 do dne 30. 9. 2017.

Finanční arbitr proto návrh Navrhovatele na vrácení Úhrady za správu úvěru v části ve výši 3.000 Kč zamítl, neboť Úhrada za správu úvěru byla platně sjednána, tak jak je uvedeno ve výroku I. tohoto nálezů.

Návrh v části o vrácení Úhrady za správu úvěru ve výši 481 Kč, vrácení Úhrady za upomínky o zaplacení úroků ve výši 1.800 Kč a vrácení Úhrady za upomínky o zaplacení vkladů stavebního spoření ve výši 1.600 Kč pak finanční arbitr ve výroku II. tohoto nálezů zastavil pro bezpředmětnost, protože tyto částky Instituce Navrhovateli v průběhu řízení vrátila.

Návrh v části o vrácení úhrad za uzavření smlouvy, úhrad za správu úvěru a úhrad za upomínky ve výši 200,- Kč a 500,- Kč zaplacených Navrhovatelem v souvislosti se Smlouvou o úvěru 2 a Smlouvou o úvěru 3 zastavil finanční arbitr ve výroku III. a IV. tohoto nálezu pro nepřipustnost návrhu na zahájení řízení, když o těchto nárocích bylo rozhodnuto Rozhodčím nálezem, který zakládá pro Smlouvy o úvěru 2 a 3 překážku řízení podle § 9 písm. d) zákona o finančním arbitrovi.

Na základě všech uvedených skutečností rozhodl finanční arbitr tak, jak je uvedeno ve výrocích tohoto nálezu.

Poučení:

Proti tomuto nálezem lze podle § 16 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi do 15 dnů od jeho doručení podat písemně odůvodněné námitky k finančnímu arbitrovi. Práva podat námitky se lze vzdát. Včas podané námitky mají odkladný účinek.

Podle § 17 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi, nález, který již nelze napadnout námitkami, je v právní moci.

Mgr. Monika Nedelková
finanční arbitr

Doručuje se
Navrhovatel – do vlastních rukou na adresu ■■■
Instituce – datová schránka ■■■

